

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *9. 300 éves Pázmány-egyetem*

Forrás: *Az Est*

(Hely)

1935
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

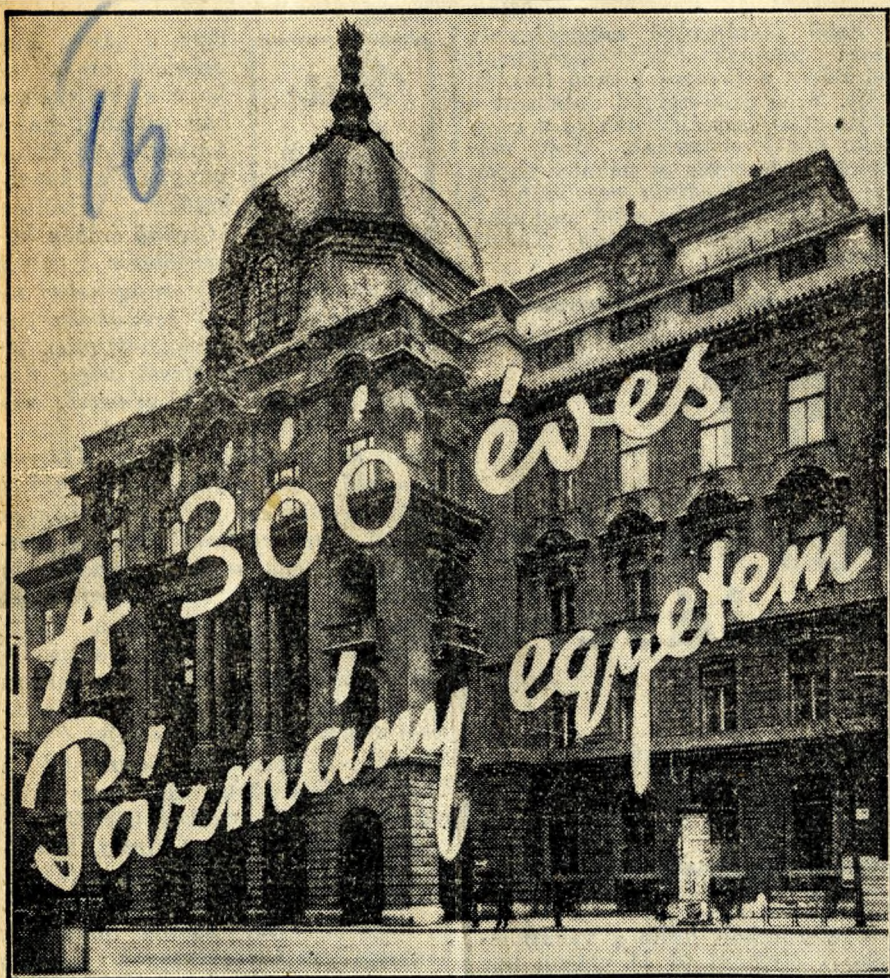
Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

— Az Est tudóstíójától —

Vasárnap ünnepi alapításának 300 éves jubileumát a *Pázmány Péter Tudományegyetem*. *Pázmány Péter* bíboros-hercegprímás

1635 május 12-én

alapította hittudományi és bölesé-szeitudományi karral *Nagyszombaton* az egyetemet és annak tanulmányi ellátását *rendtársaira*, a *jezsuitákra bízta*. 1769-ben létesült az orvostudományi kar. 1777-ben *Mária Terézia* az egyetemet áthelyezte a budai királyi várba. 1780 június 25-én avatták fel ünnepélyesen a budai egyetemet országgraszoló ünnepség keretében. Ennek az ünnepségnek szemtanuja volt *Anyos Pál*, a pálos papköltő, aki *pompás, színes riportot* írt az avatás ünnepségéről.

— Nem tartóztathatom meg magamat, — írta a papköltő — *hogy örök emlékezetre le ne írjam annak a napnak gyönyörűségét*. Az igaz magyar bugóság egész elolvadásig érdekelte hűveinket, midőn az egész vár *mintegy forrott a sokaságtól*. Országunknak minden részéről a nemesség ott volt. *Gróf Pálffy Károlyt*, aki öfelsége személyét viselte, több, mint hatvan hatlovas hintó kísérte és tizennégy pestvármegyei nemes ifjúból állott a gárdája, kiknek vezérük volt *gróf Globusitzky*; mindegyiknek világoskék öltözte, arannyal gazdagon felruházva és veresbársony csákós süvege arany paszománttal és drága forgókkal. Azt

vélte volna az ember, hogy *Mátyás királyt* hozzák *Csehországból*, oly pompás volt ez az ünnep. Az ágyúk szünet nélkül ordítottak; a tárogatósip a szíveket keresztüljárta; emlékeztetpénzek *szerteszéjjel osztogattattak*; királyi ebéd készítettett, mely után a *nemesség táncpalotába lépett*. Ó, hány *magyart* láttam velem együtt *könnyezni*,

midőn báró *Patachich Ádám* kalocsai érsek az *Universitas* főpalotájában kimondhatatlan ékességgel, buzgósággal hálaadó (deák) beszédet mondott *Fenséges Asszonyunk s Anyánk, Mária Teréziának!*...

1784-ben *II. József* az egyetemet Pestre helyezte át, majd *tömegesen következtek a megpróbáltatások*. A 300 éves jubileum a magyarság kulturéletének *igaz, pirosbetűs ünnepnapja*. Lehetetlenség felsorakoztatni azokat az ezreket, akik a 300 esztendő alatt hatalmas rajokban szálltak ki az ősi egyetem falai közül, hogy mint papok, orvosok, jogászok, építők, államférfiak, a tudományos élet minden ágának művelői a magyarság szellemi nagyságáért dolgozzanak.

Tíz emberöltő nemzedéke tanult a jubiláló egyetemen.

198 rektor, 863 tanár

Az egyetem alapításának idején az ország egyrésze még *török uralom alatt* *sinylette* a mohácsi vész gyászos átkát. Aztán következett a nyu-

gatról jövő elnyomás, a magyar nyelv üldözése. Ezernyi baj és ezernyi jaj, de az egyetem állt, élt, fejlődött és a világ egyik legnagyobb és legjobb egyeteme lett belőle.

Pontos és megbízható adatok nincsenek arról, hogy a háromszáz év alatt hány professzora volt az egyetemnek, Erdélyi Gyula egyetemi főlevéltáros és Török Pál akadémiai főkönyvtáros

863 tanár

nevét gyűjtötte össze. 179 hittudománykari, 136 jogi- és államtudománykari, 144 orvostudománykari és 354 bölcsészettudománykari professzorét. Ezek közül eddig 501-en haltak meg.

Kornis Gyula professor, a képviselőház alelnöke, akit szerdán választottak meg az egyetem új rektorának, az egyetem alapítása óta

a 198-ik rektor.

1860 óta, amikor visszakapta az egyetem elkobzott rektorválasztási jogát és autonómiáját, Kornis rektor a hetvenötödik. Hetvennégy elődje közül

tizenhárom van még életben:

keveházi Kovács Gyula, Lenhossék Mihály, Mihályfi Ákos, Grossschmid Béni, Hanuy Ferenc, Szinnyi József, Preisz Hugó, Wolkenberg Alajos, Nékám Lajos, Petz Gedeon, Trikál József, Angyal Pál és Kenyeres Balázs.

Nincsenek pontos adatok arról, hogy 300 év alatt hány hallgatója volt az egyetemnek, de adatok vannak arról, hogy az egyetem életének első 160 évében

három nádort, öt országbíró, három kancellárt, két bíbornokot, huszonegy érseket és püspököt

nevelt a nemzetnek, ezenkívül szinte végeláthatatlan sorát az egyházi és világi kitűnőségeknek. Az 1770—71. tanévtől kezdve, tehát 165 esztendő alatt, 40.700 magyar ifjút avatott fel és küldött ki az életbe az egyetem.

Büszkeséggel tekint a jubiláló egyetem azokra a doktorokra, akiket ötven és ötvennél több esztendővel ezelőtt iktatott doktorai sorába. Ezek nesztora a 87 éves keveházi Kovács Gyula professor, akit 63 évvel ezelőtt avattak jogi doktorrá, Grossschmid Béni, a híres jogi professor, 55 esztendővel ezelőtt kapta meg a doktorátust, ötvenegy esztendő óta doktor Pap József, az ügyvédi kamara volt elnöke, félszázados doktorok Preisz Hugó és Petz Gedeon professorok,

Diszdoktorok díszes sora

Büszkeséggel tekint a jubiláló egyetem elhunyt és élő diszdoktoraira. Diszdoktora volt az egyetemnek Majláth György, Trefort Ágoston, Rudolf trónörökös, Szily Kálmán, Vaszary Kolos bíboros, Jókai Mór, Apponyi Albert, Mikszáth Kálmán, gróf Tisza István, Prohászka Ottokár. Élő diszdoktorai az egyetemnek gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök, Hercegy Ferenc, József főherceg és Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás. Apponyi Albert gróf halálával úgy az orvostudományi, mint a jogtudományi kar elvesztette

utolsó diszdoktorát.

A vasárnapi jubileumon Gajzágó László követet a jogi, Sipőcz Jenő

főpolgármestert az orvostudományi kar diszdoktorává avatják. Gajzágó diszdoktorrá avatásával az egyetem azt ismeri el, hogy Gajzágó milyen nagy hasznára volt az egyetem birtokperének megnyerésében és mennyivel vitte előbbre a magyar nemzeti dicsőségért a nemzeti jogtudományt. Sipőcz Jenő főpolgármestert

EGYKORÚ METSZET PÁZMÁNY PÉTERRŐL

akit 29 évvel ezelőtt avattak jogi doktorrá, azért jegyzik be a diszdoktorok aranykönyvébe, mert élete a kötelességtudó és becsületes keresztény magyar ember kötelességteljesítésének élete volt.

A jubiláló egyetem urai a vasárnapi jubileumi ünnepet családi, születésnapjainak tekintik, mert

szeptemberben az egész világ tudósainak jelenlétében

kívánják megünnepelni a 300 éves jubileumot. Ez a szeptemberi nagy ünnepség a magyar multnak, a magyar igazságnak és a magyar jövőnek is ünnepe lesz.

